

Instellingsexamen Burgerschap: net zo kleurrijk als het mbo zelf

Het proces is hetzelfde, de context helemaal anders. Zoals de Coöperatie uit het niets het verplichte rekenexamen voor het mbo ontwikkelde, zet nu een door de wol geverfd team zijn tanden in de ontwikkeling van het Instellingsexamen Burgerschap. ‘Het begon met het uiteenrafelen van het Adviesrapport Burgerschapsonderwijs in een veranderende samenleving’, zegt directeur Erik Degen, ‘waarna ons team precies wist wat er moest gebeuren en nu is het proces in volle gang.’

Al snel was de Verkenner Burgerschap aan zet, gevolgd door de Expertgroep en Klankbordgroep die zich bogen over eisen en examendoelen met als resultaat het Expertrapport Instellingsexamen Burgerschap. Op basis daarvan ontwikkelen twee constructiegroepen van docenten Burgerschap vragen en opdrachten voor de examens, onder aanvoering van een toetsdeskundige van de Coöperatie. Net als bij de rekenexamens zijn het de mbo-instellingen zelf die bepalen welke vorm het examen uiteindelijk voor hun studenten krijgt. ‘Trefwoorden zijn flexibiliteit en differentiatie, waarbij scholen kunnen kiezen uit verschillende exameninstrumenten en opdrachten die zij onafhankelijk van leerweg, methode en onderwijsvisie kunnen zetten.’

Eigen mix

Zo kunnen de scholen de exameninstrumenten in een eigen mix aan hun studenten aanbieden, met enerzijds kennisvragen en anderzijds portfolio-opdrachten om de vaardigheden van studenten te testen. Scholen bepalen zelf of de kennisvragen en het portfolio zijn geïntegreerd of dat het losse onderdelen van het examen zijn. Het examen toetst dus niet alleen kennis over burgerschap, maar vooral de manier waarop studenten die kennis in hun eigen leven toepassen. Voor alle opties biedt een nieuw digitaal platform de ruimte. ‘De examens zijn dus net zo kleurrijk als het mbo zelf, met voor ieder wat wils, binnen de wettelijke eisen.’

Webinar

Om iedereen op de hoogte te houden en mee te nemen in het proces, praat de Coöperatie elke zes weken docenten en andere betrokkenen bij tijdens een webinar, na een overleg met de Communicatie Informatie Instellingsexamens Burgerschap (CIIB). In de CIIB zijn alle mbo-instellingen vertegenwoordigd, bijvoorbeeld door een docent of coördinator Burgerschap. ‘Zij trekken de kar op de aangesloten scholen, nu met de communicatie en straks met de implementatie van de examens. Met elk webinar gaan we een slag dieper totdat iedereen weet wat er precies komen gaat.’

MaartMaand BurgerschapsMaand

De wet die het Burgerschapsexamen verplicht stelt voor alle mbo-studenten is nog niet aangenomen en het is de vraag of dat voor het begin van het nieuwe schooljaar wel zo zal zijn. ‘Wij wachten daar in ieder geval niet op. Wij zorgen dat scholen per september 2026 met de examens kunnen starten of daarmee kunnen gaan oefenen, ook als ze dan nog niet verplicht zijn.’ In maart kunnen docenten en studenten ook al oefenen tijdens de MaartMaand BurgerschapsMaand. ‘Dat is een uitgelezen kans om vertrouwd te raken met de examens en alle mogelijkheden én feedback te geven zodat wij aan verbeteringen kunnen werken.’